SREDNJA ŠOLA ZA OBLIKOVANJE MARIBOR

PROGRAM TEHNIK OBLIKOVANJA

LETNA PRIPRAVA ZA PREDMET

LIKOVNA TEORIJA

Šol. l. 2026/27

4. LETNIK

ŠTEVILO UR TEDENSKO: 2
Teorija: 66 ur

UČITELJ: Marija Toure

VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI CILJI PREDMETA:

Usmerjevalni cilji

- razume komunikacijske vidike likovnih del in vizualnih sporočil,
- prepozna barvne dimenzije, mešanje, kontraste, harmonije in sporočilne učinke,
- strokovno utemeljuje izbiro barv v grafičnem oblikovanju,
- vektorsko oblikuje izbrano podobo mesta, pripravlja barvne različice v skladu s teorijo in predstavi končni projekt,
- usposobi se v reševanju osnovnih oblikovalskih nalog na temelju opredeljenih strokovnih kompetenc,
- spozna celovitost reševanja vseh vrst oblikotvornih problemov: izbiro metod in strategij, tehnološke in izvedbe danosti, organizacijo dela in smotrno ravnanje z delovnimi sredstvi ter materiali,
- spozna zakonitosti likovnega jezika in vlogo različnih medijev kot platformo izrazne ustvarjalnosti in produkcije,
- usposobi se v kulturi dela in učenja ter se zaveda svoje vloge in položaja v strokovnem in širšem družbenem okolju,
- razvija lastno strokovnost in odgovornost v različnih organizacijskih oblikah dela,
- usposobi se v iskanju, presojanju in ravnanju z viri podprto sodobno informacijsko tehnologijo,
- kritično vrednoti lastno in tujo likovno produkcijo,
- strokovno zagovarja, predstavlja in posreduje svoje izdelke,
- oblikuje samopodobo na temeljih strokovne odličnosti in priznanih načel strokovne etike,
- usposobi se v natančnosti, doslednosti, sistematičnosti in v sinhronosti reševanja oblikovnih nalog,
- razvija osebno izrazno ideologijo in angažiranost,
- razlikuje avtorsko delo od citata, ponaredka, kiča… ,
- razvije komunikacijske spretnosti v predstavljanju in podajanju ter vodenju oblikovalskega projekta,
- preudarno ravna z elementi oblikovalske produkcije (čas, orodja, človeški viri, materiali, energija, narava),
- usposobi se v načrtovanju in izvajanju vizualnih sporočil na način, ki zagotavlja osebno socialno varnost in strokovnost.

UČNE OBLIKE:

- frontalna in individualna
- delo v dvojicah
- delo v skupini
- delo na terenu

UČNE METODE:

- metoda razgovora
- metoda razlage
- reševanje problemov
- prikaz slikovnega gradiva
- vaje iz risanja, slikanja
- uporaba računalnika in projektorja
- neposredno in posredno opazovanje
- demonstracija
- didaktične igre
- metoda raziskovalnega dela
- metoda grafičnih izdelkov
- metoda praktičnih del

UČNI PRIPOMOČKI:

- slikovni material
- računalniške predstavitve
- plakati
- učni listi
- revije, knjige, prospekti
- vzorci barv
- video, internet, projektor
- računalnik
- grafična tablica

VIRI:

1. Butina, Milan. Mala likovna teorija. Ljubljana: Debora, 2003.
2. Šuštaršič, Nina, idr. Likovna teorija: učbenik za likovno teorijo v umetniški gimnaziji – likovna smer. Ljubljana: Debora, 2004.
3. Barthes, Roland. Elements of Semiology. New York: Hill and Wang, 1968.
4. Eco, Umberto. A Theory of Semiotics. Bloomington: Indiana University Press, 1976.
5. Repovš, Jernej. Kako nastaja in deluje učinkovita, tržno usmerjena celostna grafična podoba kot del simbolnega identitetnega sistema organizacij. Ljubljana: Studio Marketing, 1995.
6. Dabner, David; Calvert, Sheena; Casey, Anoki. Grafično oblikovanje: priročnik za grafične oblikovalce tiskanih, digitalnih in večpredstavnih medijev. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2011.
7. Možina, Klementina. Knjižna tipografija. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo; Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo, 2003.
8. Crow, David. Visible Signs: An Introduction to Semiotics in the Visual Arts. 4. izd. Bloomsbury Visual Arts, 2022.
9. Sherin, Aaris. Introduction to Graphic Design: A Guide to Thinking, Process, and Style. 2. izd. Bloomsbury Visual Arts, 2023.
10. World Wide Web Consortium (W3C). Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.2. Priporočilo W3C, 2023. https://www.w3.org/TR/WCAG22/

KLJUČNE KOMPETENCE:

KK1. Sporazumevalna kompetenca-jeziki

KK2. Matematična kompetenca

KK3. Učenje učenja

KK4. Medkulturna kompetenca

KK5. Estetska kompetenca

KK6. Raziskovanje in razumevanje naravnih ter družbenih procesov in pojavov

KK7. Socialne kompetence

KK8. Zmožnost upravljanja z informacijami,viri,podatki in besedili

KK9. Varovanje zdravja

LETNA RAZPOREDITEV UČNIH SKLOPOV

Št. skl.	Učni sklop	Vrsta	Št. ur	Vsebine	Operativni cilji	Minimalni standardi	Ključne kompet.	Medpredmetna povezava
	Uvod v predmet		**2**	**Predstavitev učnih sklopov, načina dela in ocenjevanja**				
1.	Komunikacija	TEORIJA	1	1. Likovno delo, vizualno sporočilo in portfelj 2. Avtor, namen, občinstvo in kontekst	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	Pojasni namen portfelja in izbere vsaj pet svojih del.; Določi namen, občinstvo in osnovne rubrike portfelja.	KK1, KK3, KK5	grafično oblikovanje; jeziki
		PRAKSA	1	1. Pregled lastnih del; popis možnosti za tiskani in digitalni portfelj 2. Izbira ciljne skupine ter osnutek vsebinske zasnove portfelja	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in odločitve utemelji z obravnavano teorijo.	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		
2.	Komunikacijska funkcija in druge funkcije jezika	TEORIJA	3	1. Sporazumevalna in izrazna funkcija vizualnega jezika 2. Nagovor, sporočilo in primernost kontekstu 3. Odnos besedila in podobe	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	Razlikuje informativno in izrazno vlogo vizualne rešitve.; Z razumljivim besedilom predstavi lastno delo.; Utemelji, kako napis vpliva na razumevanje podobe.	KK1, KK5, KK8	jeziki; grafično oblikovanje
		PRAKSA	3	1. Oblikuje dve uvodni strani z različnim komunikacijskim poudarkom 2. Napiše kratek avtorski opis in ga oblikuje za izbrano občinstvo 3. Primerja postavitev dela s kratkim naslovom in opisom	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in odločitve utemelji z obravnavano teorijo.	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		
3.	Komunikacija, komunikacijska veriga in razmerje	TEORIJA	3	1. Pošiljatelj, sporočilo, medij in prejemnik 2. Kodiranje, dekodiranje, povratna informacija in šum 3. Razmerje med avtorjem in gledalcem	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	Pravilno poimenuje osnovne dele komunikacijske verige.; Navede primer nesporazuma in predlaga popravek.; Utemelji vsaj eno prilagoditev ciljni skupini.	KK1, KK7, KK8	jeziki; informatika
		PRAKSA	3	1. Nariše komunikacijsko shemo lastnega portfelja 2. Testira naslovnico in kazalo pri sošolcih; zbere odzive 3. Prilagodi uvodno stran za strokovno in splošno občinstvo	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in odločitve utemelji z obravnavano teorijo.	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		
4.	Semiologija in semiotika	TEORIJA	3	1. Kaj proučuje semiologija; znak v vizualni kulturi 2. Kod, konvencija in kontekst 3. Osnovni postopek semiotičnega opazovanja	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	Prepozna znak v izbranem vizualnem primeru.; Pojasni vlogo dogovora pri razumevanju znaka.; Loči opis videnega od interpretacije.	KK3, KK6, KK8	umetnostna zgodovina; jeziki
		PRAKSA	3	1. Zbere primere znakov iz grafičnega oblikovanja in lastnih del 2. Uredi vizualne reference in opiše, kako jih bere občinstvo 3. Pri izbranem lastnem delu napiše opis opaženega in razlago	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in odločitve utemelji z obravnavano teorijo.	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		
5.	Pojem znaka	TEORIJA	3	1. Znak kot nosilec pomena 2. Znak, signal in simbol v uporabi 3. Prepoznavnost in doslednost znakovnega sistema	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	Določi funkcijo in pomen izbranega znaka.; Razloži rabo izbranega znaka v konkretnem okolju.; Uporabi isti znak dosledno v obeh oblikah portfelja.	KK1, KK5	grafično oblikovanje; risanje
		PRAKSA	3	1. Za naslovnico pripravi tri skice znaka 2. Preveri razumljivost piktogramov v	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		

				kazalu portfelja 3. Izbere dosleden nabor oznak za rubrike	odločitve utemelji z obravnavano teorijo.			
6.	Označevalec in označenec	TEORIJA	3	1. Zaznavna oblika znaka in z njo povezan pojem 2. Različni pomeni iste podobe v kontekstu 3. Večpomenskost in naslov kot usmeritev	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	V primeru poimenuje označevalca in označenca.; Pokaže, da lahko kontekst spremeni interpretacijo.; Utemelji izbor naslova glede na želeni pomen.	KK1, KK4, KK5	jeziki; umetnostna zgodovina
		PRAKSA	3	1. Razčleni znak iz lastne naslovnice po obeh pojmih 2. Pripravi dve spremni besedili za isto delo 3. Uredi naslov in opis dela ter preveri razumljivost	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in odločitve utemelji z obravnavano teorijo.	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		
7.	Ikona, indeks in simbol	TEORIJA	3	1. Ikona in podobnost 2. Indeks in sled oziroma vzročna povezanost 3. Simbol in dogovorjeni pomen	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	Prepozna ikoničen odnos na konkretnem primeru.; Pojasni indeksalni odnos v izbranem primeru.; Razlikuje ikono, indeks in simbol na primerih.	KK1, KK4, KK8	risanje; grafično oblikovanje
		PRAKSA	3	1. Pripravi portfeljsko oznako na podlagi podobnosti 2. Izbere procesno fotografijo ali sled nastanka dela 3. Oblikuje simbol za eno rubriko in preskusi razumevanje	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in odločitve utemelji z obravnavano teorijo.	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		
8.	Od minimalnih znakov k kompleksnim	TEORIJA	3	1. Osnovni likovni elementi kot gradniki pomena 2. Povezovanje znakov v kompleksno sporočilo 3. Vizualna hierarhija in zaporedje branja	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	Pojasni, kateri elementi ostanejo prepoznavni.; Poveže tipografijo, podobo in prostor v celoto.; Vzpostavi jasno zaporedje naslov, delo, opis.	KK2, KK5, KK8	grafično oblikovanje; matematika
		PRAKSA	3	1. Zmanjša izbrano delo na preprosto vizualno oznako 2. Oblikuje mrežo naslovnice in notranjih strani 3. Uredi kazalo in projektno stran za hiter pregled	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in odločitve utemelji z obravnavano teorijo.	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		
9.	Elementi semiologije pri Barthesu	TEORIJA	3	1. Denotacija in konotacija 2. Jezikovno usmerjanje pomena podobe 3. Kulturni pomeni in mit v vizualnih sporočilih	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	Razlikuje neposredni opis in konotativno razlago.; Razloži, kako besedilo usmerja branje podobe.; Prepozna, da širši kulturni pomen ni univerzalen.	KK1, KK4, KK6	umetnostna zgodovina; jeziki
		PRAKSA	3	1. Za izbrano delo napiše ločena zapisa opisa in asociacij 2. Preizkusi dva naslova in dva spremna opisa istega dela 3. Preveri kulturne predpostavke v predstavitvi svojih del	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in odločitve utemelji z obravnavano teorijo.	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		
10.	Semiotična analiza in interpretacija likovnih del	TEORIJA	4	1. Opis elementov in kompozicije 2. Razlaga znakov glede na kontekst in občinstvo 3. Primerjava različnih branj istega dela 4. Smernice za semiotično analizo in interpretacijo	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	Zapiše preverljiv opis vidnih sestavin.; Interpretacijo podpre z elementi dela in kontekstom.; Razloži vsaj dve možni branji iste podobe.; Loči opažanje, razlago in lastno vrednotenje.	KK1, KK3, KK6	umetnostna zgodovina; jeziki
		PRAKSA	4	1. Analizira izbrano likovno delo; izvede primerjavo z lastnim 2. Ob posameznem projektu portfelja	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		

				oblikuje interpretativni opis 3. Zbere dve povratni informaciji ter dopolni projektni opis 4. Za portfelj napiše kratek kritični komentar izbranega dela	odločitve utemelji z obravnavano teorijo.			
11.	Zaključni tiskani in digitalni portfelj	TEORIJA	3	1. Uredniški izbor, zaporedje in avtorske pravice 2. Tiskovna izvedba in digitalna dostopnost 3. Predstavitev in refleksija	Dijak razloži obravnavane pojme, analizira konkretne vizualne primere in utemelji njihovo komunikacijsko funkcijo.	Vključi avtorstvo, izbrane izdelke in osnovne opise.; Predloži tiskani izvod ali prototip in digitalni portfelj; preveri berljivost.; Strokovno utemelji vsaj dve odločitvi ter odziv na povratne informacije.	KK1, KK5, KK8	grafično oblikovanje; informatika
		PRAKSA	3	1. Dokonča izbor del, opise, kolofon in navedbe virov 2. Izdela tiskani izvod ali fizični prototip ter digitalno različico z berljivo navigacijo 3. Predstavi portfelj; izpostavi komunikacijske odločitve in izboljšave	Dijak oblikuje tiskani in digitalni portfelj, preverja njegovo razumljivost in odločitve utemelji z obravnavano teorijo.	Samostojno izdela in shrani ustrezno različico portfelja; uporablja strokovne pojme in upošteva dogovorjene korake.		

Diferencirane oblike (skupinsko, individualno, v dvojicah); diferencirana/individualizirana obravnava učne snovi glede na recepcijske zmožnosti učencev in druge posebnosti tako v fazi organizacije in izvedbe pouka kot tudi pri preverjanju in ocenjevanju znanja.